

බටහිර බලවතුන් සිවිල් යුද්ධය අවුලුවද්දී සිරියානු හමුදාවන්ගේ මරන සංඛ්‍යාව ඉහල යයි

Syrian army casualties rise as West inflames civil war

බිල් වැන් ඕකන් විසිනි
2012 ජූනි 5

එක්සත් ජනපදය හා එහි සහවරයන් වන නැටෝ බලවතුන් හා පර්සියානු ගල්ෆ් රාජ්‍යන්හි, තන්තු මාරුවක් සඳහා වන සිය උද්ඝෝෂනය තීව්‍ර කරද්දී, සමස්ත විපතට පත්වුවන් ගන්නා අඩු වී තිබෙද්දී පවා සිරියාව තුළ මරා දැමෙන සොල්දාදුවන් ගන්නා තියුනු ලෙස ඉහල නැග ඇත.

වාර්තා වන පරිදි සවුදි හා කටාර් පාලන තන්ත්‍රයන් විසින් අරමුදල් සපයනු ලබන ලන්ඩනයේ පදනම් වන සංවිධානයක් වන මානව හිමිකම් සඳහා වන සිරියානු නිරීක්ෂණායතනයට (එස්ඕඑච්ආර්) අනුව සති අන්තයේ දී දමස්කස් තදාසන්න ප්‍රදේශවල හා ඉබ්ලිබ් පලාතේ සොල්දාදුවන් 100ක් තරම් ඝාතනය කරනු ලැබිනි.

එරට වෛද්‍ය වාර්තා සමගින් මැරුණු හටයන්ගෙන් 80කගේ නම් තහවුරු කර ඇති බව එම සංවිධානය ප්‍රකාශ කළේ ය. 2011 මාර්තුවේ සිවිල් කැලඹිල්ල ඇරඹුණු තැන් පටන් විශාලතම මරන සංඛ්‍යාව වාර්තා කරමින් සෙනසුරාදා සිදු වූ ගැටුම්වලින් සිරියානු සොල්දාදුවන් 57ක් මරා දැමුණු බව එම සංවිධානය කීවේ ය.

“හටයන් විදි සටන්වලට පුහුණු කර නොමැති නිසා ප්‍රහාරවලට නිරාවරනය වීම හේතුවෙන් විශාල පරාජයන්ට ඔවුන් ගොදුරු වෙනවා” යයි එස්ඕඑච්ආර් ප්‍රධානී සැමී අබ්දුල් රහ්මන් ඒඑෆ්පී පුවත් සේවයට පැවසීය. මෙම ප්‍රහාරවලට කාර් බෝම්බ ප්‍රහාර, හටයන් ගෙනයන රථවලට පහර දීම හා හමුදා මුරපොලවලට ප්‍රහාර එල්ල කිරීම අයත් වේ.

හටයන්ගේ මරන පිලිබඳ නවතම වාර්තා, එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිත කොමිෂන් අනන් විසින් තැරැව්කාරකම් කල සටන් විරාම සැලැස්ම ඇරඹුණු අප්‍රේල් මාසයේ පටන් සමස්ත ප්‍රවන්ඩ මරන සංඛ්‍යාව සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වී ඇතත් ඝාතනය වූනු මිලිටරි හටයන් සංඛ්‍යාව තියුනු ලෙස වැඩි වී ඇත යි යන්න පෙන්වුම් කරමින් මැක්කැලැව් පුවත්පත්හි ඩේවිඩ් එන්ඩර්ස් කල විශ්ලේෂනයක් සමග එකට ගැලපේ.

මානව හිමිකම් සඳහා වන සිරියානු ජාලය විසින් එක්දසක් කරන ලද ගනන් හිලවූ උපුටා දක්වමින් මාර්තු මාසයට සාපේක්ෂව සමස්ත ප්‍රවන්ඩත්වය සියයට 36කින් අඩු වී ඇතැයි එන්ඩර්ස් වාර්තා කරයි. “ආන්ඩුවේ ප්‍රවාත්ති ඒජන්සියේ වෙබ් අඩවියේ පලකරන ලද ප්‍රවාත්ති ලිපිවලට අනුව මාර්තුවේ පටන් පොලිස් නිලධාරීන් 953ක් මියගොස් ඇත. ඉන් 404ක් හෝ සියයට 42ක් මරා දැමුනේ මැයි

මාසය තුළ ය” යි එන්ඩර්ස් වාර්තා කරයි.

සිරියානු ආරක්ෂක හමුදාවේ සාමාජිකයන් මරා දැමීම ඉහල යාම, නිදහස් සිරියානු හමුදාව යයි තමන්ව ම හඳුන්වා ගන්නා ආන්ඩු විරෝධී සටන්කාමීන්ව සන්නද්ධ කිරීමට හා පුහුණු කිරීමට බටහිර පිටුබලය ලබන උත්සාහය සැලකිය යුතු ලෙස තීව්‍ර වී ඇතැයි පෙන්වුම් කරයි. විශේෂයෙන් ම ලෙබනන දේශසීමාව හරහා වැඩිවෙමින් කෙරෙන ආයුධ ප්‍රවාහනය ඇතුලු සන්නද්ධ නවුකා අල්ලා ගැනීම් ගැන සිරියානු ආන්ඩුව වාර්තා කර ඇත. ආන්ඩු විරෝධී හමුදාවලට මුදල් සැපයීම හා පුහුණු කිරීම කෙරෙහි තමන්ට පවතින අභිලාෂය සවුදි අරාබිය හා කටාරය ප්‍රකාශ කොට ඇත.

සමස්තයක් ලෙස ප්‍රවන්ඩත්වය අඩු වී තිබිද්දී පවා ආන්ඩුවේ හමුදා මත ප්‍රහාර තීව්‍ර වී තිබීම මැයි 25දා හවුලාහි දී පුද්ගලයන් 108 දෙනෙකු සංහාරයට ලක්කිරීම වටා ගොඩ නැගෙන සම්බන්ධිත මාධ්‍ය ප්‍රචාරය මගින් මුලුමනින් ම වසාගෙන ඇත. ඝාතන පිලිබඳව වගකිව යුත්තේ කවුරුන්දැයි තීරනාත්මක සාක්ෂි නැතත් ආන්ඩු හිතවාදී හා ආන්ඩු විරෝධී යන හමුදා දෙවර්ගය ම එක හා සමාන අපරාධ සිදුකොට ඇත.

පසුගිය මාසයේ සිරියාවේ දමස්කස් අගනුවර 55 දෙනෙකු ඝාතනය කරමින් සිදු කල බෝම්බ ප්‍රහාරයේ වගකීම බාරගත් ජබාක් අල්-නුස්රා (අල්-නුස්රා පෙරමුණ) යයි තමන්ව ම හඳුන්වා ගන්නා ඉස්ලාමීය කන්ඩායමක්, ඩෙයර් එසර් නමැති නැගෙනහිර කාන්තාර ප්‍රදේශයේ දී දැන් පිටුපසට කොට බැඳ සම්පයේ සිට හිසට වෙඩි තබා දමා තිබිය දී පසුගිය සතියේ සොයාගත් සිවිල් වැසියන් 13 දෙනාගේ ඝාතනය සිදුකලේ තමන් යයි එහි වෙබ් අඩවියේ ප්‍රකාශයක් පලකොට තිබුණු බව සානා නම් සිරියාවේ රාජ්‍ය ප්‍රවාත්ති ඒජන්සිය වාර්තා කලේ ය.

සිරියානු “කැරලිකරුවන්” විසින් සිදු කරන ලද බොහෝ අපරාධයන් මෙන් මෙම ජන සංහාරයට ද බටහිර මාධ්‍ය තුල ලැබුනේ මඳ අවධානයකි.

ඉරිදා කල කතාවක දී ආරක්ෂක හමුදා ඝාතන සිදුකලේ ය යන්න ප්‍රතික්ෂේප කල අසාද් එහි වගකීම “රාජ්‍ය හිතවාදී හමුදාවන්” මත පැටවීමට දරන ප්‍රයත්නය පිලිබඳව ප්‍රශ්න කලේ ය.

“මෙයින් වාසි ලබන්නේ කවුරුන් ද... අනන්ගේ සංචාරයට පෙර එය අසාර්ථක කිරීමට රාජ්‍ය හෝ රාජ්‍ය-හිතවාදී පුද්ගලයන් එම අපරාධකාරී ක්‍රියාව සිදුකලා ද?” යි අසාද් ඇසීය.

හවුලා ඝාතනවලින් පසුව බටහිර බලවතුන් හා ඔවුන්ගේ

අරාබි ගල් රාජ්‍ය සහවරයෝ සිරියානු රාජ්‍ය තාන්ත්‍රිකයන් නෙරපා හැර සිරියාවේ තන්ත්‍ර මාරුවක් සඳහා වන ඇනවීම තීව්‍ර කලහ. සිරියාව තුළ සිටින ආන්ඩු විරෝධී හමුදා ඊට අනුපූරකව කටයුතු කලහ.

බටහිර පිටුබලය ලබන සටන්කාමීන් අනන්තේ සටන් විරාම සැලැස්මට සහයෝගය දෙමින් සිටිනැ යි කරන කිසිදු මවා පෙන්වීමක් අත්හරිමින් සිටින්නේ යයි කී නිදහස් සිරියානු හමුදාවේ ප්‍රකාශකයෙක්ව රොයිටර් පුවත් සේවය උපුටා දැක්වීය.

“මෙම සටන් විරාමයට ඇති අපගේ කැපවීම අවසන් කිරීමට අපි තීරනය කර තිබෙනවා” යයි නිදහස් සිරියා හමුදා ප්‍රකාශක මේජර් සැමී අල්-කුර්දි රොයිටර් සේවයට කීවේ ය. “අපි අපගේ ප්‍රහාර යලි අරඹා තිබෙනවා. නමුත් අපි කරන්නේ ආරක්ෂක ප්‍රහාරයක්, ඒ කියන්නේ, අපි පහර දෙන්නේ නගරවල හමුදා මුරපොලවලට පමණයි.”

සිරියාව තුළ එක්සත් ජාතීන්ගේ මෙහෙයුම “සාමය සඳහා බලකිරීමේ” මෙහෙයුමක් බවට වෙනස් කරන ලෙසත් අසාද්ව බලයෙන් පහකිරීමට උපකාරී වීමට බාහිර බලවතුන් සිරියාව මත පියාසර තහනම් කලාපයක් හා ආරක්ෂක කලාපයක් පැනවිය යුතු බවටත් කුර්දි ආයවනා කලේ ය. සාරභූතව ම මෙය ලිබියාව තුළ තන්ත්‍ර වෙනස සඳහා වූ නේටෝ යුද්ධය නැවත රඟ දැක්වීමට කරන ඉල්ලීමකි.

වොෂින්ටනය හා එහි යුරෝපීය සහවරයෝ තන්ත්‍ර මාරුවක් සඳහා බාහිර මැදිහත් වීමකට දක්වන විරුද්ධත්වය අත්හරින ලෙස රුසියාවට යොදන පීඩනය තීව්‍ර කර තිබේදී මිලිටරි මැදිහත් වීමක් සඳහා කරන ප්‍රසිද්ධ තර්ජන තියුනු ලෙස ඉහල ගොස් ඇත.

“අසාද්ගේ ඉවත් වීම පූර්ව කොන්දේසියක් නො විය යුතු වුවත් එය සිරියානු ගැටුමට දෙන ඕනෑම දේශපාලන විසඳුමක ප්‍රතිඵලයක් විය යුතු” බව රාජ්‍ය ලේකම් හිලරි ක්ලින්ටන් ඉරිදා ස්ටොක්හෝම්හි පැවති මාධ්‍ය හමුවක දී කියා සිටියා ය.

“විදේශ ඇමතිවරයාට මා දුන් පනිවුඩය ඉතා සරලයි වගේ ම සෘජු යි. දේශපාලන සංක්‍රාන්තියක් වෙනුවෙන් වන අපගේ උත්සාහයන් තීව්‍ර කල යුතු අතර එම සංක්‍රාන්තියට උපකාර වීමේ දී රුසියාව (සාකච්ඡා) මේසයට පැමිණිය යුතුව ඇත, යි රුසියානු විදේශ ඇමති සර්ජි ලැවිරොව් සමග පැවති දුරකථන සංවාදයක් පිලිබඳව මතක් කරමින් ඇය කීවා ය.

යෝජිත පියවර ගැන සාකච්ඡා කිරීමට ප්‍රත්සය, බ්‍රිතාන්‍යය, ජර්මනිය, කවාරය, එක්සත් අරාබි එමීර් රාජ්‍යය, සවුදි අරාබිය හා ජෝර්දානය ඇතුලු “සිරියාවේ මිතුරෝ” සංඛ්‍යාවේ මූලික සාමාජිකයන්ව මේ සතිය අග භාගයේ ඉස්තාන්බුල් හි දී හමුවන බව ක්ලින්ටන් නිවේදනය කලා ය.

ප්‍රත්ස විදේශ ඇමති ලෝරන්ට් ෆෙබ්‍රිකාස් හා ඔහුගේ ජර්මානු සගයා වන ගිඩෝ වෙස්ටර්වෙල් සඳහා බර්ලිනයේ

දී කීවේ ඔවුන් දෙගොල්ලන්ගේ ම ආන්ඩු සිරියාව පිලිබඳ මතය වෙනස් කර ගැනීමට රුසියාවට පීඩනය යොදමින් සිටින බව යි.

සඳහා සාන්ත පීටර්ස්බර්ග් හි දී යුරෝපා නායකයන් රුසියානු ජනාධිපති ව්ලැඩිමීර් පුටින්ව හමුවූයේ සිරියාව ප්‍රමුඛ වන සාකච්ඡා සඳහා ය. හමුවෙන් පසුව සිරියාව පිලිබඳව සාකච්ඡා වී යයි පුටින් පිලිගත්ත ද රුසියාවේ ආස්ථානය පිලිබඳව අදහස් දැක්වූයේ නැත. යුරෝපා කවුන්සිලයේ සභාපති හර්මන් වෑන් රොම්ප්‍රයි කියා සිටියේ රුසියාවට හා ජාතීන් 27 සංඛ්‍යාවට “සමහර ප්‍රතිවිරුද්ධ තක්සේරු කිරීම්” ඇති බව යි.

ඒ අතර මාධ්‍ය වාර්තා සෘජු මිලිටරි මැදිහත් වීමක් සඳහා තීව්‍ර වූ සුදානම් වීම් පවතින බව අවධානයට ලක්කර ඇත.

රටෙහි (සිරියාවේ -පරිවර්තක) ගුවන් ආරක්ෂාවන් අකර්මන්‍ය කිරීම සඳහා සයිබර් යුද්ධයක් භාවිතා කිරීමට සුදානම් වීම් ඇතුලුව තීව්‍ර කරන ලද එක්සත් ජනපද මිලිටරි සැලසුම් ගැන ද ක්‍රිස්ටියන් සයන්ස් මොනිටර් වාර්තා කලේ ය.

“සිවිල් යුද්ධය පුපුරා ගියහොත් කැරලිකරුවන්ට උපකාර කිරීම සඳහා රටෙහි එස්එස් හටයන් හා එම් 16 යානා සුදානම්” යයි වයිට්හෝල් මූලාශ්‍ර උපුටා දක්වමින් බ්‍රිතාන්‍ය වාරික පුවත්පතක් වන ද ඩේලි ස්ටාර් වාර්තා කලේ ය.

“ආරක්ෂාකාරී දෙය වන්නේ සිරියාව ආක්‍රමනය කිරීමක් වුවත් අනෙක් අතට ජීවිත බේරාගැනීමේ සම්භාවිතාව ද තිබේ. යයි නම් සඳහන් නො කල ජ්‍යෙෂ්ඨ වයිට්හෝල් නිලධාරියෙකු උපුටා දක්වමින් පුවත්පත කීවේ ය. “පැය ගනනක් ඇතුලත අල්ලා ගතහැකි ප්‍රදේශ වටා එස්එස් සන්නද්ධ තිරයක් එලනු ඇත.”

සහි අන්තයේ අරාබි ලීගයට කතාකල එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිත කොෆි අනන් අනතුරු ඇඟවූයේ සිරියාව අන් කවරදාටත් වඩා “පූර්න-පරිමාන” යුද්ධය දෙසට ඇදී යමින් තිබෙන බවත් එරටේ අභ්‍යන්තර අර්බුදය කලාපීය යුද්ධයක් දක්වා අනෙකුත් රටවල් කරා ව්‍යාප්ත වීමේ අන්තරාය පවතින බවත් ය.

“කාංසා සහගත කන්ඩායම්ක පරිමානයක් සමගින් පූර්න පරිමාන යුද්ධයේ අවකාරය දිනෙන් දින වැඩේ” යයි අනන් කීවේ ය.

තෙල්වලින් පොහොසත් මැද පෙරදිග කලාපය මත එක්සත් ජනපද අධිරාජ්‍යවාදයේ ග්‍රහනය විහිදුවීමේ හා කලාපීය ආධිපත්‍යයේ ප්‍රධාන ප්‍රතිමල්ලවයා වන ඉරානය සමග මහා පරිමාන මුනගැටුමකට සුදානම් වීමේ ක්‍රමයක් ලෙස සිරියාව තුළ තන්ත්‍ර මාරුවක් සිදු කිරීමට වොෂින්ටනය හා එහි සහවරයින් හිතා මතා ම සුදානම් කිරීමට දැන කන ප්‍රතිඵලය හරියට ම මෙය යි.